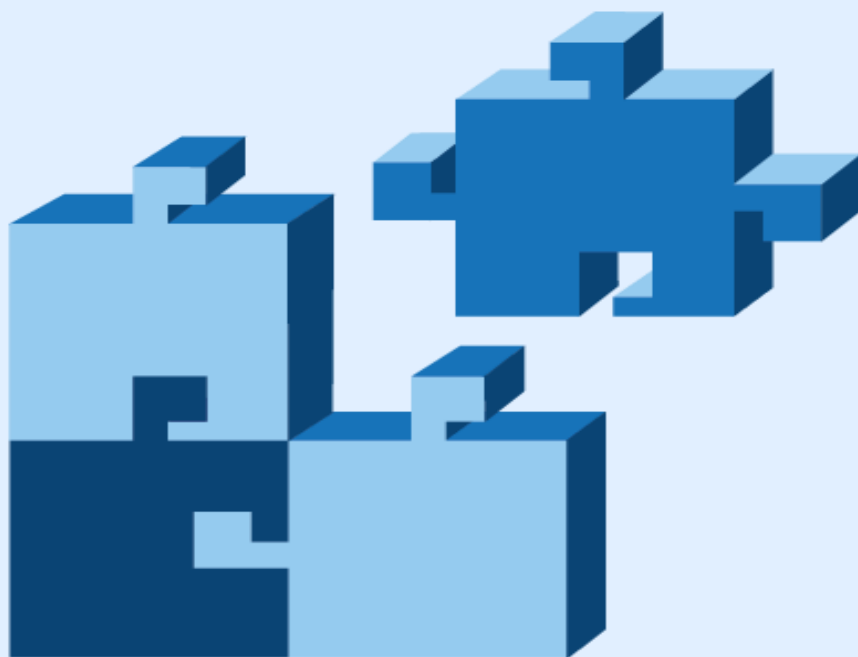

Koncerners utveckling i Sverige 2005–2020

Förord

Det har länge funnits olika påståenden kring koncerner och företagens storlek som fortplantas på grund av ett bristande kunskapsunderlag. Koncerners betydelse i svenskt näringsliv och speciellt deras utveckling över tid är ett relativt outforskat område som bör belysas närmare. Påståenden som att det knappt finns några medelstora företag eller koncerner, motsvarande tyska "mittelstand", och att svenskt näringsliv säljs till utlandet återkommer med jämna mellanrum. Det florerar även påståenden om att det dyker upp allt fler mindre, ofta familjeägda, koncerner i näringslivet. För att undersöka dessa påståenden och få en djupare insikt i koncerners betydelse har Tillväxtverket tagit fram rapporten *Koncerners utveckling i Sverige 2005–2020*.

Koncernföretag står för majoriteten av alla arbetstillfällen i det privata näringslivet och är därmed av stor vikt för svenskt näringsliv. En bidragande orsak till att koncerner är ett så outforskat område är att statistiken behöver bearbetas för att kunna följa utvecklingen över tid. Det sker inte sällan större ombildningar och uppköp som måste hanteras för att följa koncernföretagen över tid. Tillförlitlig statistik finns för närvarande bara sedan 2005 även om den starka tillväxten i koncerner troligtvis startade långt tidigare.

Syftet är att undersöka koncerners utveckling över tid och hur det utländska ägandet förändrats. Vidare analyseras utvecklingen för små och medelstora koncerner och hur väl påståenden om koncerner stämmer. Tillväxtverket har tagit fram rapporten som ett kunskapsunderlag som kan användas av bland annat myndigheter och intresseorganisationer, exempelvis underlag i policyförslag eller i rent kunskapsbyggande syfte. Rapporten är framtagen av Tor Desax och Björn Langbeck på Tillväxtverket.

Monika Kväl

TF Analyschef
Tillväxtverket

Sammanfattning

I det privata näringslivet är 74 procent anställda i koncerner. En koncern är ett moderbolag med ett eller flera dotterbolag. Resterande 26 procent är anställda i företag som inte ingår i koncerner. Under perioden 2005–2020 har antalet anställda ökat snabbare i koncernbolag jämfört med företag som inte ingår i koncerner.

Det finns sedan länge en uppfattning om att det endast finns ett fåtal medelstora koncernföretag i Sverige - svenska företag är antingen små eller väldigt stora. Resultaten från denna rapport visar att så inte är fallet. Medelstora företag, som i Tyskland ofta kallas "mittelstand", utgör en stor del av Sveriges näringsliv med 33 procent av alla anställda i det privata näringslivet.

Företag i Sverige är i allmänhet svenskägda och det finns inga tecken på att svenska företag säljs till utländska företag i någon större utsträckning. Räknat i antal anställda ägs 50 procent av alla koncernföretag från Sverige, 24 procent från utlandet och 26 procent tillhör inte koncerner. Resultaten visar också att det utländska ägandet inte har ökat mer än det svenska. Anställda i svenskägda koncernföretag har ökat med 39 procent medan anställda i utlandsägda koncernföretag ökat med 28 procent.

I enskilda branscher har anställda i utlandsägda företag dock ökat mer även om det totalt sett är fler anställda i svenskägda företag. Företag som Lidl, Bauhaus och Mediamarkt har blivit stora i Sverige och tar allt större marknadsandelar inom detaljhandeln. Även i företagstjänster och IT/telekom har antalet anställda i utlandsägda koncerner ökat. I andra branscher har utlandsägandet i stället minskat. Bygg, media, stål och metall och besöksnäringen har alla färre anställda i utlandsägda koncerner år 2020 jämfört med 2005.

Små och medelstora koncernföretag uppvisar en stark tillväxt under perioden 2005–2020. Förädlingsvärdet har växt med 125 procent jämfört med 78 procent i alla storleksklasser. Även sett till anställda har små och medelstora koncernföretag växt mer än genomsnittet i alla koncernföretag.

Statistiken i rapporten visar inte varför koncernföretag växer och anställer fler personer. Det finns en stor tillväxtpotential om företag som inte ingår i koncerner kan höjas till att ligga på samma nivå som koncernbolag. För att åtgärda detta behövs fördjupad kunskap om vad som påverkar den gynnsammare utvecklingen i koncerner. Med denna kunskap kan Tillväxtverket potentiellt utforma stöd till företag som inte ingår i koncerner och främja deras tillväxt och därmed även ökad sysselsättning. Tillväxtverket drar slutsatsen att fördjupad kunskap kring koncerner behövs för att utforma framtida stöd på rätt sätt.

Innehåll

1	Inledning och bakgrund	1
2	Metod	2
3	Resultat.....	4
3.1	Koncerner lägesbild år 2020	4
3.1.1	Koncernbolag verksamma i Sverige år 2020.....	4
3.1.2	Utlandsägda koncerner	7
3.1.3	Små och medelstora koncerner	9
3.2	Koncerners utveckling 2005 till 2020	10
3.2.1	Utländska ägandet ökar inte mer än det svenska.....	13
3.2.2	Små och medelstora koncerner	16
3.3	Koncerners spridning i Sverige	17
4	Slutsatser och diskussion	20
4.1	Koncerner har haft en positiv utveckling i Sverige	20
4.2	De flesta anställda i näringslivet arbetar i koncerner	20
4.3	Starkast utveckling i svenskägda koncerner	21
4.4	Det utländska ägandet ökar i vissa branscher	21
4.5	Starkast tillväxt i små och medelstora koncerner	21
4.6	”Mittelstand” utgör en stor del av svenskt näringsliv	21
4.7	Utlandsägandet i byggbranschen minskar	22
4.8	Fördjupad kunskap om vad som påverkar utvecklingen behövs.....	22
5	Referenser.....	23
6	Appendix – tabellbilaga	24

1 Inledning och bakgrund

Företagandets villkor och synen på företag och företagare har förändrats radikalt i Sverige sedan 1970-talet. Många lagar som inverkar på företagande har ändrats och inte minst påverkat tillgången till kapital. Ett exempel är kreditmarknadens avreglering under 1980-talet. Arvskatten avskaffades och samtidigt togs även gåvoskatten bort. Dessa ändringar har lett till att det blivit lättare att klara av generationsskiften i familjebolag. Tidigare kunde familjen bli tvungen att sälja företaget för att kunna betala arvsskatten.

Förmögenhetsskatter har också ändrats för att främja svenskt företagande. Förr valde en del företagare att flytta ägandet utomlands av skatteskal. Idag väljer många i motsvarande situation att stanna kvar i Sverige. Mot bakgrund av policyförändringar har den starka tillväxten av svenskägda koncerner blivit möjlig. Omfattningen av dessa koncerner är fortfarande i stort okänd då det är få studier som undersökt koncerner.

Koncerners utveckling och betydelse i det svenska näringslivet är svår att uppskatta. Förflyttningar av kapital inom koncerner försvårar analysen av enskilda företag och koncerner. Vidare sker det inte sällan omfattande ombildningar och uppköp vilket gör det extra svårt att följa koncerner över tid. När koncernföretagen byter organisationsnummer men i stort är samma företag behöver det gamla organisationsnumret kopplas till det nya för att kunna följa företaget över tid. Enligt vårt vetande finns inga studier som följer svenska och utlandsägda koncerners utveckling över tid.

En allmän uppfattning är att vi saknar medelstora koncernföretag, det som i Tyskland kallas "mittelstand", det vill säga koncernföretag med 1000–5000 anställda som ofta är familjeägda. Samtidigt påstås det att antalet privatägda koncerner ökar, vilket skulle kunna vara en effekt av de ändrade skattereglerna. Vi ser också uttalanden i media om att "svensk industri säljs till utlandet". För att ta reda på fakta har Tillväxtverket gjort en studie över koncerners utveckling under 15 år.

Syftet med studien är först och främst att besvara fyra frågeställningar. Utöver dessa frågeställningar undersöks också branschammansättningar och hur den regionala fördelningen ser ut för ett urval av koncerner

- *Hur har koncerner utvecklats under perioden 2005–2020?*
- *Har det utländska ägandet ökat mer än det svenska?*
- *Hur ser utvecklingen ut för små och medelstora koncernföretag?*
- *Finns det en svensk motsvarighet av medelstora koncernföretag till tyska "mittelstand"?*

2 Metod

Koncern syftar i rapporten till sammansättningar av företag där ett moderbolag äger ett eller flera dotterbolag. Begreppet koncern används enligt aktiebolagslagen.¹ Moderbolaget behöver ha ett bestämmande inflytande över sina dotterbolag genom direkt eller indirekt ägande, det vill säga att äga mer än 50 procent av företaget.

Det visade sig att det inte är helt enkelt att rakt av använda tillgänglig statistik för att göra denna undersökning. Det sker över tid många förändringar i företagsstrukturen som gör det svårt att följa företag och koncerner över tid. Till exempel sker ombildningar där koncernen byter koncernmoder men innehåller i stort sett samma företag. Koncerner kan också upplösas genom att de köps upp och integreras i en annan koncern. Andra exempel är sammanslagningar eller uppdelningar av koncerner som gör det problematiskt att följa utvecklingen över tid.

Tillväxtverket har gett Dun & Bradstreet (DnB, tidigare Bisnode) i uppdrag att ta fram bearbetade koncerndata under perioden 2005–2020 för att göra statistiken jämförbar under denna tidsperiod. För att komma runt problem med att uppköp och omstruktureringar kopplas till rätt företag och kan följas över tid har DnB bearbetat koncerndata. Deras bearbetning gör att vi kan uttala oss om utvecklingen över tid, trots stora strukturella förändringar.

DnB arbetar också själva med regional fördelning av statistik gällande koncerner i Sverige. I den regionala delningen fördelas företagens bokslut per arbetsställe utifrån hur många anställda arbetsstället har. Denna statistik används för att visa på koncerners regionala spridning.

Eftersom data är bearbetad av DnB skiljer sig statistiken marginellt från den officiella statistiken från Statistiska centralbyrån (SCB). Enskilda företag kan klassas till andra branscher men generellt påverkar detta väldigt lite. Den största skillnaden beror på att DnB exkluderar branscherna fastighet, finans och försäkring, okänd samt huvudkontor. Totalt är det 2 637 387 anställda i det bearbetade datasetet år 2020. Hela företagets ekonomi (FEK), inklusive ovan nämnda branscher, inkluderar 2 803 226 sysselsatta. Exkludering av dessa branscher beror på att företagen ofta har få anställda och samtidigt väldigt stora finansiella värden. Det kan till exempel vara huvudkontor där stora summor redovisas även om det inte sker någon verksamhet i just det företaget. Därför är det inte ovanligt att just dessa branscher utesluts vid ekonomiska analyser.

Vidare har koncerner och företag som saknar anställda exkluderats för att ta bort inaktiva företag. Även företag med en kommun eller region som koncernmoder exkluderas eftersom offentlig sektor inte konkurrensutsätts på samma sätt som den privata.

Ett lönsamhetsindex används för att beräkna företagets relativa lönsamhet. DnB har själva tagit fram detta index utifrån Simplermetoden.² Lite förenklat går metoden ut på att jämföra förädlingsvärdet mot företagets kostnader. Om företagets förädlingsvärde precis räcker till att betala löner, räntor och ge aktieägarna en genomsnittlig avkastning blir lönsamhetsindexet noll.

¹ [Se Skatteverkets rättsavdelning](#)

² [Information om Simplermetoden](#)

För att komplettera statistiken använder vi också Tillväxtanalys statistik för svenska dotterbolag i utlandet. Tillväxtanalys redovisar i statistiken hur många personer svenska koncerner anställer utomlands.

Det finns ingen enhetlig definition av det som i Tyskland kallas "mittelstand". Generellt inkluderar begreppet medelstora företag, ofta familjeägda. Gränserna för hur många anställda som definierar "mittelstand" varierar stort beroende på källa. Allt mellan 10–500 och 1 000–5 000 anställda används. I denna rapport redovisar vi två mått som kan beskriva "mittelstand". Dels små och medelstora koncerner, med 10–999 anställda, dels koncerner med 1 000–9 999 anställda. Gruppen med 1 000–9 999 anställda är de som i rapporten används för att beskriva medelstora koncerner, eller "mittelstand", eftersom det är just denna grupp som ofta sägs saknas i Sverige.

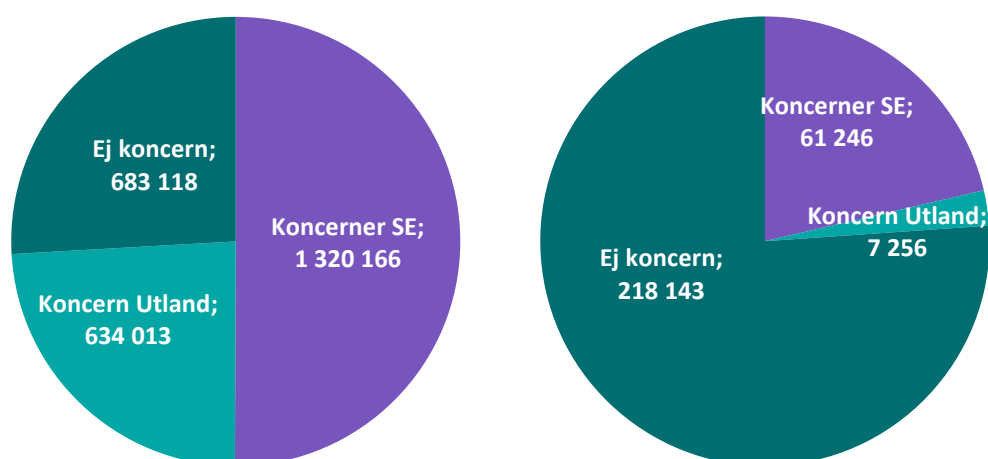
3 Resultat

I 3.1 presenteras först en lägesbild för år 2020 över koncerner som är verksamma i Sverige. Här redovisas bland annat bransch, storleksfördelning, antal företag och antal anställda i koncerner verksamma i Sverige. Därefter följer i 3.2 en analys av koncerners utveckling under perioden 2005–2020. I detta avsnitt analyseras även koncerners utveckling av förädlingsvärde och lönsamhet. Slutligen presenteras i avsnitt 3.3 bilder över den geografiska fördelningen i några utvalda koncerner.

3.1 Koncerner lägesbild år 2020

Efter avgränsningar ingår totalt 2 637 387 anställda i data, se Figur 1. Inom det privata näringslivet i Sverige arbetar 74 procent av alla anställda i ett koncernbolag och 26 procent i företag som inte ingår i en koncern, år 2020. Majoriteten av anställda i koncernbolag arbetar i svenskägda koncernbolag. Totalt står svenska koncerner för 50 procent av alla anställda och utlandsägda koncerner för 24 procent av alla anställda. Inom företag som ej ingår i en koncern uppskattas ungefär 50 000 vara anställda i företag som ägs av utländska privatpersoner.³ Det motsvarar knappt två procent av alla anställda i det privata näringslivet i Sverige, vilket betyder att 74 procent av alla anställda jobbar i företag som är svenskägda eller där koncernens moderland är Sverige.

Majoriteten av alla företag har ett fåtal anställda och är inte anslutna till en koncern. Endast 24 procent av alla företag är anslutna till en koncern. Trots detta står koncerner för 74 procent av alla anställda.

Figur 1. Antal anställda i Sverige (vänster) och antal företag (höger), inklusive branscherna fastighet, finans och försäkring, okänd samt huvudkontor.

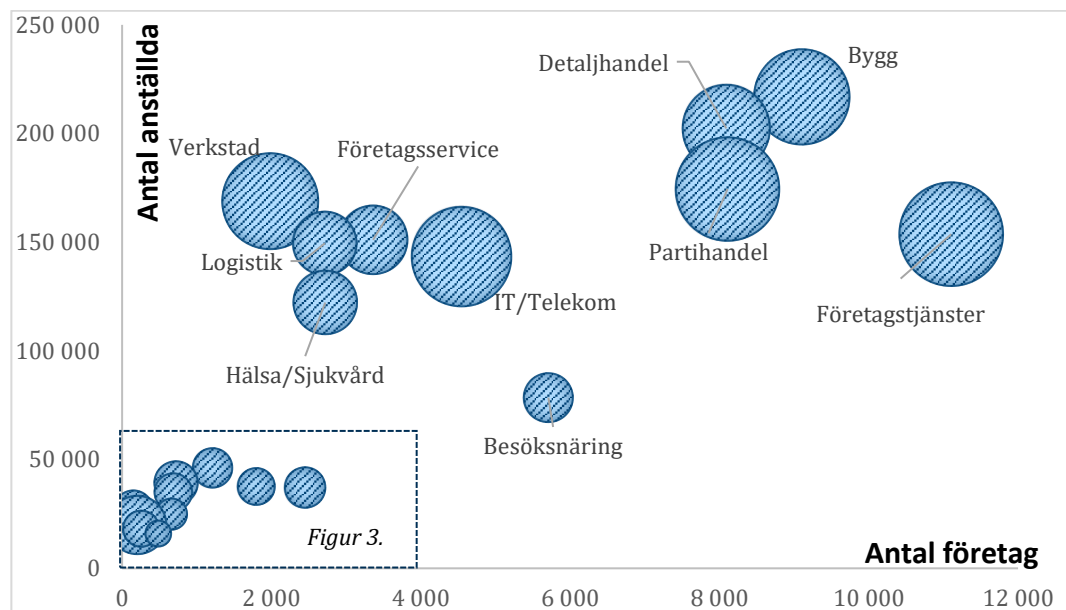
3.1.1 Koncernbolag verksamma i Sverige år 2020

Inom koncernbolag verksamma i Sverige är flest anställda i byggbranschen. I Figur 2 och 3 presenteras antal anställda i koncernbolag och antal företag fördelat på bransch. Efter byggbranschen kommer andra personalintensiva branscher som detaljhandel, partihandel och verkstad. När det kommer till antal företag finns flest

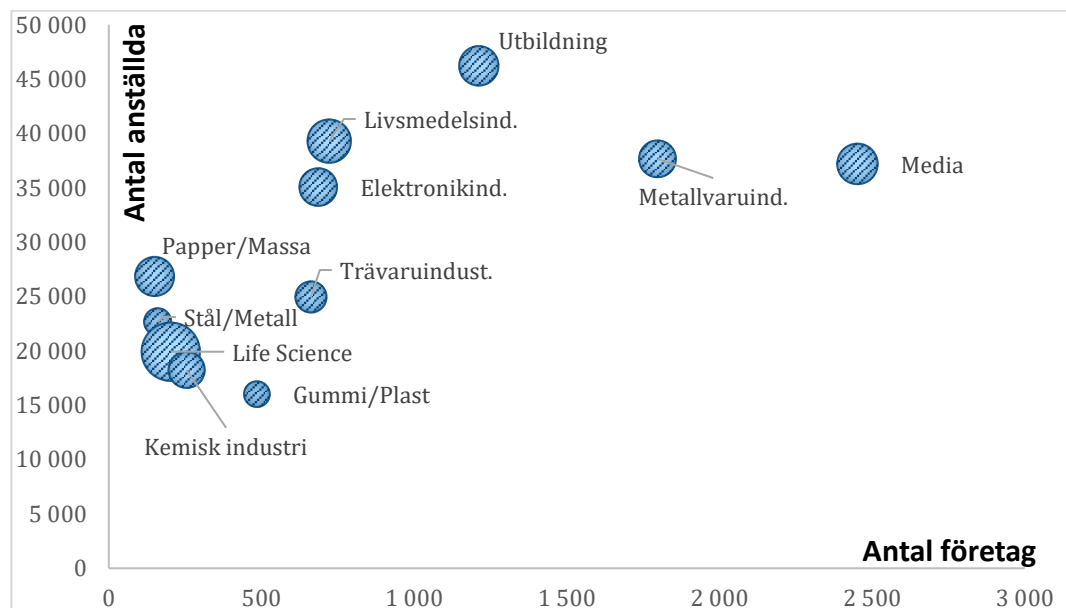
³ Egna beräkningar utifrån Tillväxtanalys statistik om antalet anställda i utlandsägda företag. [Utländska företag 2020 - Tillväxtanalys](#)

inom företagstjänster med 11 105 företag. Därefter kommer byggbranschen, partihandeln och detaljhandeln. Kapitalintensiva branscher inom industrin har färre anställda än genomsnittet, Tillverkningsindustrier som gummi/plast, kemisk industri, stål och metall, trävaruindustrin samt papper och massaindustrin har alla färre än 30 000 anställda per bransch.

Branschen företagstjänster producerar störst förädlingsvärde tätt följt av partihandeln. Inom företagstjänster finns därmed både flest antal företag och störst förädlingsvärde, men inte flest anställda. Efter företagstjänster och partihandel kommer IT och telekom-, verkstads- och byggbranschen.

Figur 2. Företag och anställda per bransch i koncernbolag verksamma i Sverige år 2020, cirkelnas storlek representerar branschens samlade förädlingsvärde

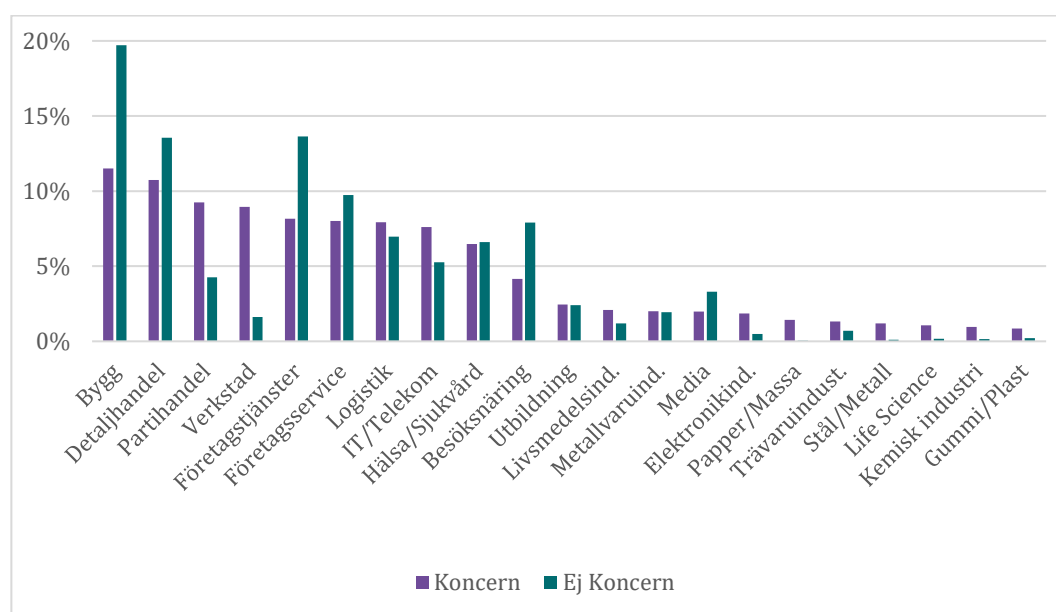

Figur 3. Företag och anställda per bransch i koncernbolag verksamma i Sverige, år 2020, cirkelnas storlek representerar branschens samlade förädlingsvärde

Det finns flera tydliga skillnader i branschfördelningen mellan företag som ingår i koncerner och företag som inte ingår i koncerner. Majoriteten av alla anställda i företag inom verkstad och partihandel ingår i koncerner. Endast 1,6 procent av alla

anställda som inte ingår i koncerner är verksamma inom verkstad jämfört med 9 procent av anställda i koncernföretag. Flera tillverkningsindustrier drivs till stor del av koncernföretag. Bland koncernföretag återfinns mellan 0,8 och 1,4 procent av anställda inom gummi och plast-, kemisk-, stål och metall- samt papper och massaindustri. I företag som inte ingår i koncerner är mindre än 0,2 procent anställda inom dessa industrier.

I Figur 4 summerar lila staplar för koncerner till hundra procent och gröna staplar för ej koncerner summerar också till hundra procent. De lila staplarna representerar 74 procent av alla anställda och de gröna 26 procent av alla anställda. Det betyder att även om gröna staplar är högre för till exempel byggbranschen är det fortfarande fler anställda i koncerner verksamma inom byggbranschen. I byggbranschen arbetar 216 800 i koncernbolag och 128 700 i företag som ej ingår i koncerner. Anställda på företag som inte är anslutna till en koncern arbetar generellt i större utsträckning inom bygg, detaljhandel och företagstjänster. Relativt få är anställda inom verkstad och partihandel.

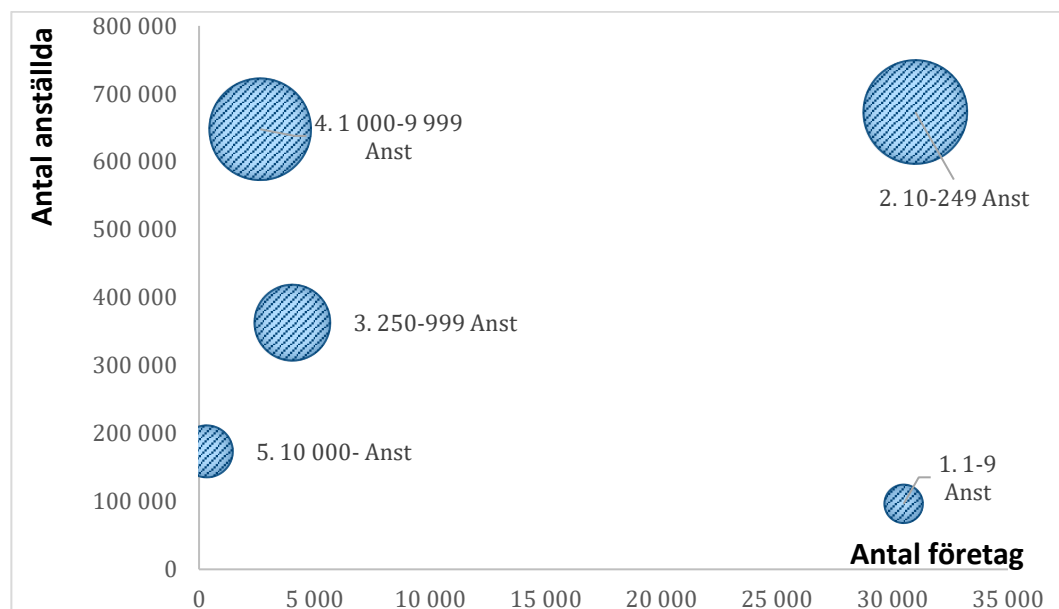
Figur 4. Andel anställda i koncerner och andel anställda i ej koncerner fördelat per bransch, år 2020

När det kommer till fördelning av anställda utifrån storleksklass ser vi i figur 5 att det är flest anställda i företag med 10–249 anställda (34 procent) följt av företag med 1 000–9 999 anställda (33 procent). Fördelningen för resterande storleksklasser är 19 procent inom 250–999 anställda, 9 procent inom 10 000+ anställda och 5 procent inom 1–9 anställda. Som vi kan se i figur 6 finns det nästan lika många företag i storleksklassen 1–9 anställda som i 10–249 men endast 5 procent av alla anställda arbetar i företag med 1–9 anställda.

Vi kan med hjälp av figur 5 besvara den fjärde frågeställningen *Finns det en svensk motsvarighet av medelstora koncernföretag till tyska "mittelstand"?* och påståendet om att det inte skulle finnas några medelstora koncernföretag i Sverige.⁴ Påståendet som ofta framförs om att det inte finns medelstora koncernföretag stämmer inte då koncernföretag med 1 000–9 999 anställda står för 33 procent av alla anställda.

⁴ Se bland annat [Skatter och sysselsättning - slutreplik till Anita Nyberg, Sverige behöver färre småföretag](#) och [Hållbar ägarstruktur för Sverige s. 59–60](#)

Statistiken visar inte hur många av dessa som är familjeägda så alla kan tekniskt sett inte räknas till den snäva definitionen av "mittelstand" som då endast inkluderar familjeägda koncerner. Däremot är det tydligt att medelstora koncerner är en stor del av det privata näringslivet. I avsnitt 3.3 presenteras ett antal exempel på familjeägda koncerner i storleksklassen 1 000–2 000 anställda. En stor del av alla som är anställda i koncernbolag i Sverige är således anställda i medelstora koncerner och flera av dessa är familjeägda.

Figur 5. Anställda i koncernbolag verksamma i Sverige år 2020, cirkclar visar andel anställda

Även när vi endast inkluderar de svenskägda koncernerna i figur 19 i appendix är det tydligt att koncerner med 1 000–9 999 anställda utgör en stor del av det privata näringslivet. Koncerner med 1 000–9 999 anställda står för 28 procent av alla anställda i det privata näringslivet i Sverige år 2020. Koncerner med 10–249 anställda står för 41 procent av alla anställda vilket betyder att mindre koncerner är vanligare hos svenska ägare. Inom kategorin 1–9 anställda är nästan alla koncernbolag svenskägda där 28 376 företag av 30 487 har svenska ägare. Det kanske inte är helt oväntat eftersom utländska investerare sällan köper företag med under 10 anställda. Möjligtvis har detta blivit vanligare i samband med att techbolag med få anställda kan skapa stora tjänster, som exempelvis Spotify och Skype.

3.1.2 Utlandsägda koncerner

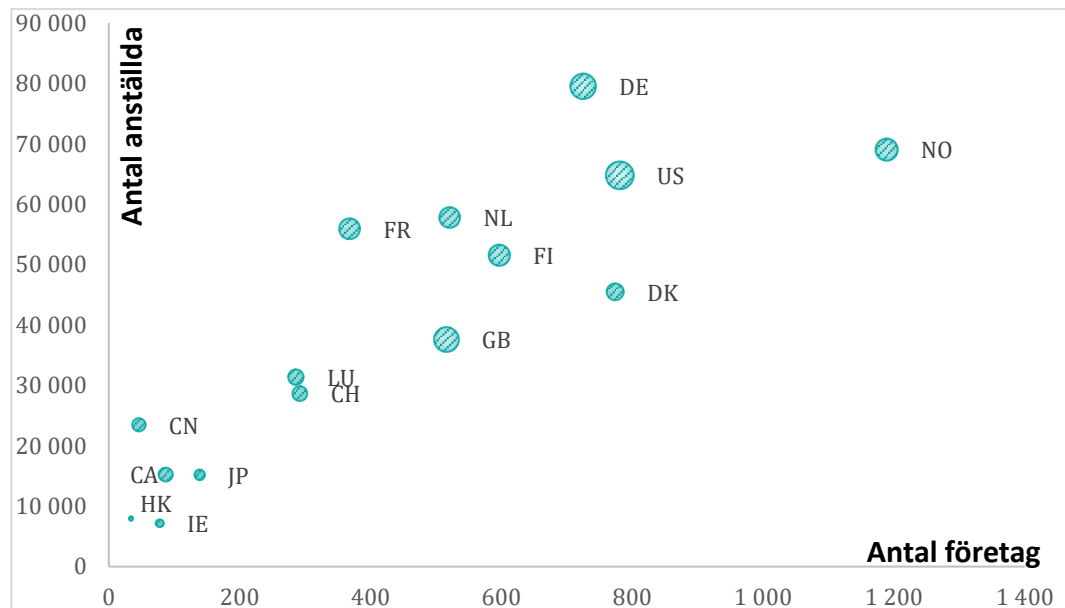
I Figur 6 presenteras antal anställda och företag i utlandsägda koncerner. Flest anställda är det i koncerner ägda från Tyskland, Norge och USA. När det kommer till antal företag ligger Norge i topp följt av USA och Danmark. Norge, Tyskland och USA är också Sveriges största handelspartners så det är inte helt oväntat att företag i Sverige har ägare från dessa länder.⁵

Tyska företag i Sverige inkluderar bland annat Siemens, Bosch, Eon, DB Schenker, DHL och Volkswagen Group. Siemens olika bolag har nästan 1 500 anställda i Sverige. Norska företag äger i stället många mindre bolag, nästan dubbelt så många företag jämfört med Tyskland. Några av de större företagen inkluderar Orkla som

⁵ Se [SCB:s statistik över export](#)

levererar varor till dagligvaruhandeln, flygbolaget Norwegian och byggkoncernen Veidekke som har ungefär 2 300 anställda i Sverige. USA står för störst ägande av IT-företag i Sverige. År 2020 fanns det ungefär 200 USA-ägda IT-företag i Sverige som tillsammans har ungefär 13 000 anställda.⁶ Dessa företag är också koncentrerade till storstadsregionerna Stockholm, Skåne och Västra Götaland.

Nederländska företag ligger på fjärde plats över antal anställda med 57 818 personer. En stor del i detta beror på att IKEA-koncernen ägs från Nederländerna. Det finns även andra stora nederländska koncerner. Exempelvis Akzo Nobel som är verksamma inom färg och kemi med ungefär 1 000 anställda. Andra globala koncerner från Nederländerna inkluderar tekniktillverkaren Philips och oljehandelsbolaget Shell även om de har något färre anställda just i Sverige.

Figur 6. Koncernbolag i Sverige (utom svenskägda), cirklar representerar förädlingsvärde (se figur 1 i appendix för förkortning av landskoder)

Franska bolag står som ägare till bland annat Veolia-koncernen med ungefär 900 anställda i Sverige.⁷ I Sverige har Veolia-koncernen bolag verksamma inom energi, vatten och servicetjänster mot industrin. Keolis Group är ytterligare en koncern som ägs från Frankrike. Koncernen bedriver kollektivtrafik i bland annat Stockholm (SL), Västra Götaland (Västtrafik) och Skåne (Skånetrafiken). Keolis har sammanlagt ungefär 4 600 anställda i Sverige.⁸

Luxemburgägda företag ligger relativt högt upp bland antal anställda i relation till landets storlek (över 30 000 anställda). Möjligen är Luxemburg ett populärt land för registrering av koncernmoderbolag. Även Schweiz (nästan 30 000 anställda) finns med på listan över länder med företag som har minst 3 000 anställda i Sverige. Ett par av de största företagen registrerade i Schweiz är teknikbolaget ABB med ungefär 3 800 anställda i Sverige och Tetra Pak med cirka 3 600 anställda i Sverige.

⁶ Se Tillväxtanalys rapport [Utländska företag 2020](#)

⁷ Inräknat Veolia Sweden AB, Veolia Nordic AB och Veolia Water Technologies AB

⁸ [Keolis hemsida](#)

Kinesiska bolag ligger relativt högt upp efter köpet av Volvo år 2011. Försäljningen gjorde att nästan 20 000 personer gått från USA-ägt till Kina-ägt. Totalt för Kina är det 46 koncernbolag varav Volvo står för nästan alla anställda i kinesiska bolag. Detta eftersom Volvo har växt till nästan 23 000 anställda i dag. Kina har visserligen växt från fem företag 2005 men förutom Volvo finns det inga tecken på att kinesiska bolag skulle ta över svenskt näringsliv. Hongkong har också ökat sitt ägande i Sverige genom att MTR tagit över både tunnelbana och pendeltåg i Stockholm. Enligt MTR själva var de också den tredje största privata arbetsgivaren i Stockholm med ungefär 4 500 anställda år 2017.⁹

Något man ska komma ihåg är att svenskt näringsliv är mycket starkt utomlands. Svenska koncerner har betydligt fler anställda i sina dotterbolag utomlands jämfört med de 634 013 personer som arbetar i utlandsägda koncerner lokaliserade i Sverige. Enligt Tillväxtanalys är 1 472 200 anställda utomlands i svenskägda koncerner år 2020.¹⁰ Ett exempel på att Sverige är dominerande utomlands är att svenska dotterbolag har 80 800 anställda i Norge och 77 892 i Finland samtidigt som norskägda bolag har 69 044 och finländska bolag har 51 570 anställda i koncerner i Sverige. Detta trots att Sverige har ungefär lika många invånare som dessa länder tillsammans vilket gör att det rimligtvis är lättare för norska och finska bolag att hitta lämpliga företag och arbetskraft i Sverige.

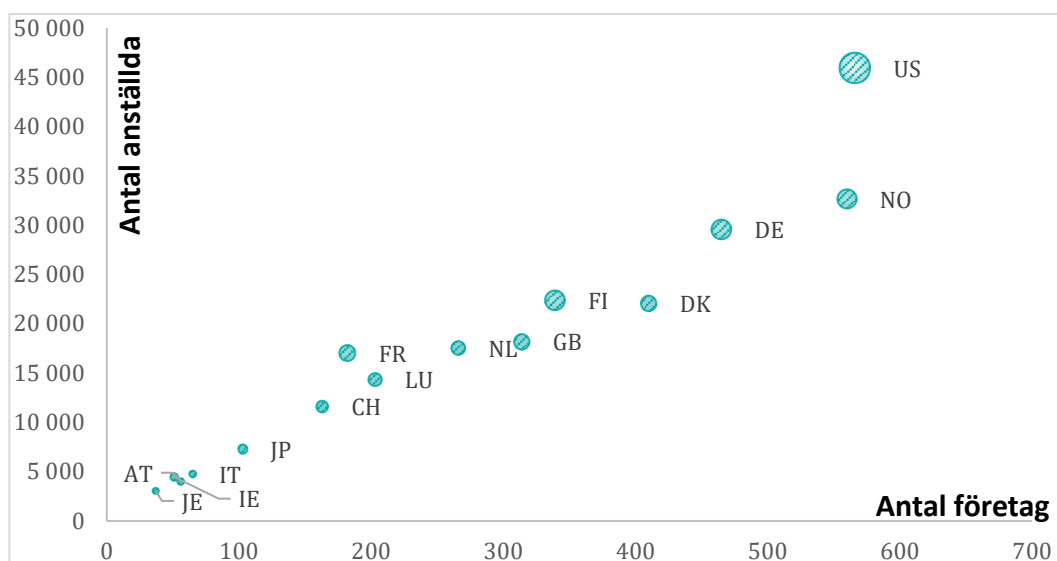
3.1.3 Små och medelstora koncerner

Små och medelstora koncerner definieras i rapporten som de med 10 till 999 anställda. 53 procent av anställda i koncerner arbetar i små och medelstora koncernföretag. Inom det privata näringslivet som helhet arbetar 39 procent av alla anställda i små och medelstora koncernföretag. År 2020 är det 35 034 små och medelstora koncernföretag med totalt 1 036 421 anställda. Under perioden 2005–2020 har antalet små och medelstora koncernföretag växt med 60 procent och anställda med 52 procent. Motsvarande siffror för alla koncerner är 65 procent i antal koncernföretag och 35 procent i antal anställda.

När det kommer till utlandsägandet så framgår det av figur 7 att betydligt färre är anställda i tysk- och norskägda koncernbolag jämfört med figur 2 där alla koncernbolag ingår. I stället sticker amerikanska företag ut med flest anställda. Våra grannländer ligger fortfarande högt när det gäller små och medelstora koncerner medan Nederländerna och Frankrike tappar placeringar. Att USA ligger så pass mycket högre än de andra länderna kan bero på att de specialiserar sig på techföretag som tidigare nämnts. Techbolag är ofta i storleksklassen 10–999 anställda. Exempelvis spelbolagen Dice och King är uppköpta från USA och är relativt stora bolag utan att hamna över gränsen om 999 anställda.

⁹ Se [mtrnordic hemsida](#)

¹⁰ [Svenska koncerner med dotterbolag i utlandet 2020](#)

Figur 7. Anställda och företag i små och medelstora koncerner år 2020 (utom Sverige, se figur 1 i appendix för förkortning av landskoder)

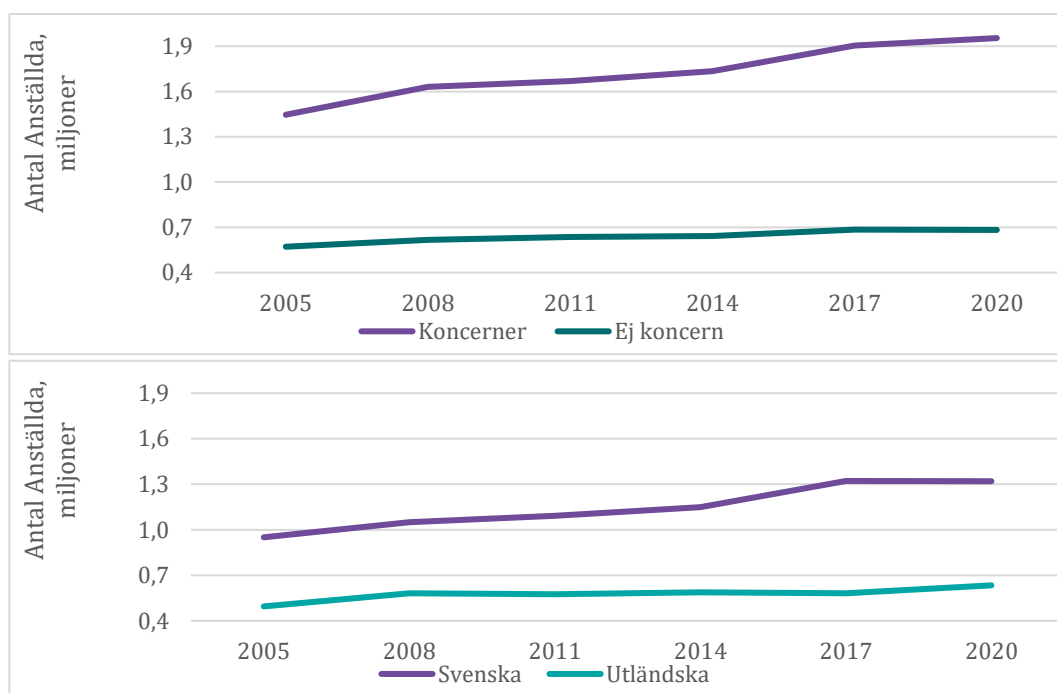
Ägandefördelningen skiljer sig för små och medelstora koncerner. Svenskägda koncerner är till stor del koncentrerade till byggbranschen där 16,4 procent av alla anställda finns (se figur 21 i appendix). I utlandsägda koncerner är 19,7 procent i stället anställda inom partihandeln. Andra branscher som sticker ut med en högre andel utlandsägande är IT/telekom, verkstad och kemisk industri.

En skillnad i små och medelstora koncerner är att det är relativt få anställda i utlandsägda koncerner inom detaljhandeln jämfört med alla koncernstorlekar. Det verkar vara omvänt inom partihandeln där utländskt ägande utgör en större andel av alla anställda i små och medelstora koncerner (se figur 20 och 21 i appendix).

3.2 Koncerners utveckling 2005 till 2020

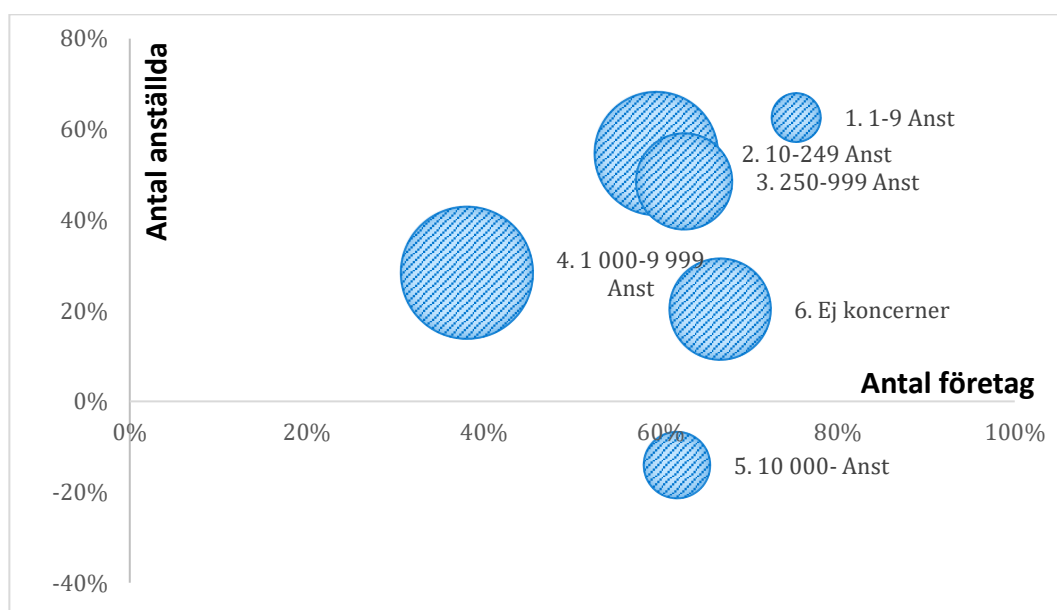
För att undersöka utvecklingen över tid studerar vi en tidsserie från 2005 till 2020. Totalt sett har antalet anställda i näringslivet ökat från 2 016 953 år 2005 till 2 637 297 år 2020, se figur 8. Anställda i företag som inte ingår i en koncern har ökat med ungefär 110 000 personer, eller 20 procent, och anställda i koncernföretag har ökat med 510 000 personer, eller 35 procent.

När vi bryter ned siffrorna på endast koncernbolag som ägs av svenska och utländska aktörer ser vi att anställda i svenskägda koncerner ökat mer än anställda i utlandsägda koncerner. Anställda i svenskägda koncerner har ökat med ungefär 370 000 personer, eller 39 procent, medan anställda i utlandsägda koncerner ökat med ungefär 140 000 personer, eller 28 procent. Vi kan i figur 8 se att svenskt ägande utvecklats starkare än utländskt under perioden 2005–2020.

Figur 8. Antal anställda i Sverige, alla företag (övre bilden) och endast koncerner (nedre bilden)

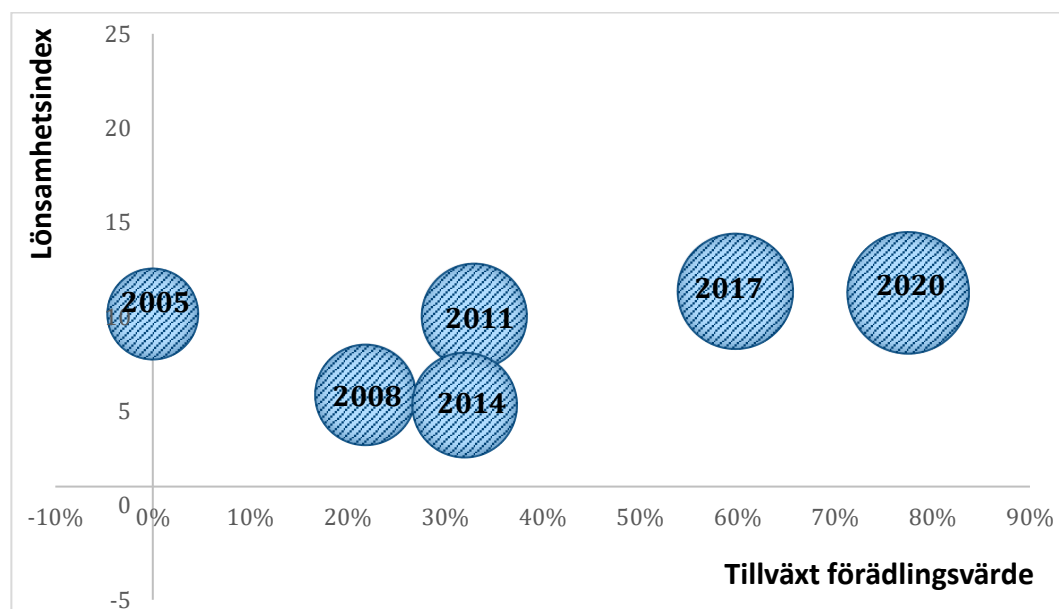
Inom olika storleksklasser kan vi i figur 9 se att små koncerner haft störst procentuell ökning av såväl antal företag som antal anställda under perioden. Även koncerner med 10–249 och 250–999 anställda har växt kraftigt när det kommer till antal anställda. Medelstora koncerner med 1 000–9 999 anställda har växt med 28 procent i antal anställda och 38 procent i antal företag. Den svenska motsvarigheten till tyska "mittelstand" har därmed utvecklats positivt under perioden. Jämfört med de företag som inte ingår i koncerner har alla storleksklasser förutom de allra största koncernerna ökat mer i anställda. Koncerner med fler än 10 000 anställda har i stället minskat i antal anställda med 14 procent under perioden 2005–2020. Papperstillverkaren Stora Enso är ett exempel på företag som gått från 10 000 anställda till att hamna under gränsen och därmed klassas till gruppen med 1 000–9 999 anställda.

Figur 9. Utveckling i antal företag och antal anställda mellan 2005 och 2020, cirkelnas storlek representerar förädlingsvärde år 2020

I figur 10 kan vi se att förädlingsvärdet i koncernbolag ökat med 78 procent under perioden 2005–2020. I företag som inte ingår i en koncern har förädlingsvärdet ökat med 79 procent (se figur 11) under perioden 2005–2020. Procentuellt sett har alltså koncerner och icke koncerner utvecklats ungefär lika bra men koncerner ligger på en högre nivå. Anställda i koncerner ökade med 35 procent medan anställda i ej koncerner ökade med 20 procent. Det betyder att företag som inte ingår i koncerner blivit produktivare under perioden. Dock har de fortfarande en bra bit kvar innan de är lika produktiva som koncernbolag. Förädlingsvärdet per anställd i koncernföretag ligger i genomsnitt på 957 000 kronor jämfört med 603 000 kronor i ej koncernbolag, år 2020.

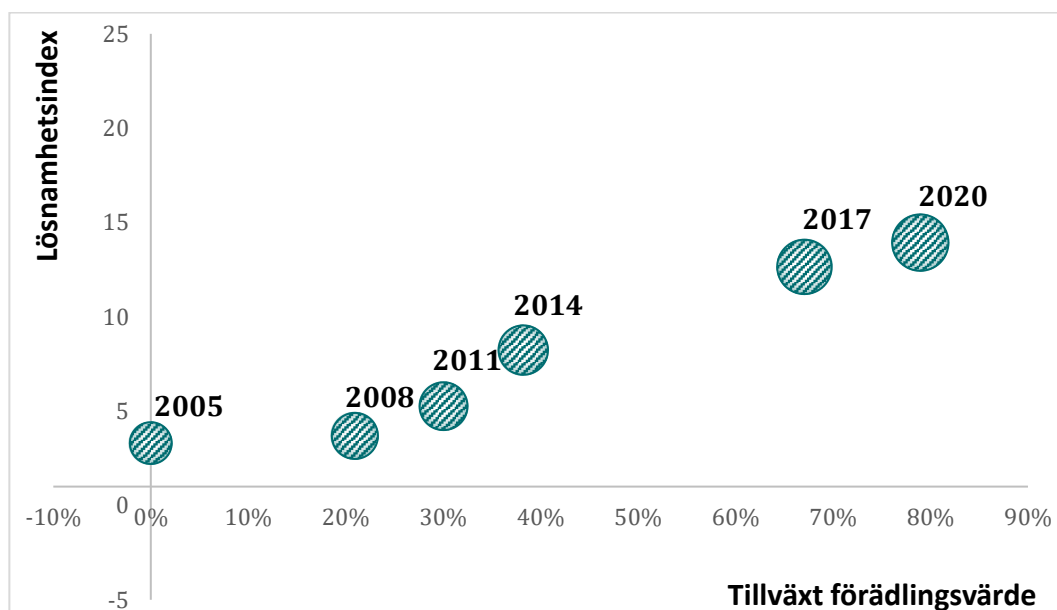
Koncernbolag påverkades tydligt av den europeiska skuldkrisen där bland annat Grekland fick miljardlån utbetalda 2012. I figur 10 ser vi att tillväxten i förädlingsvärde minskade något mellan åren 2011 och 2014 samtidigt som lönsamheten sjönk. Även mellan 2005 och 2008 sjönk lönsamheten, dock ökade förädlingsvärdet fortfarande mellan dessa år.

Figur 10. Koncernbolag verksamma i Sverige, cirkulernas storlek representerar summan av förädlingsvärdet

I figur 11 ser vi inte samma effekt av den europeiska skuldkrisen. Företag som inte ingår i koncerner verkar vara mindre exponerade mot internationella marknader och följer i stället den svenska utvecklingen. Detta blir tydligt när vi jämför utvecklingen under perioden 2011–2014 med koncernbolag. Bolag som inte tillhör koncerner hade en stark tillväxt i både förädlingsvärde och lönsamhet under perioden. Detsamma gäller för finanskrisen 2007. Företag utan koncerntillhörighet förbättrade sin lönsamhet år 2008 jämfört med år 2005. Samtidigt sjönk lönsamhetsindexet för koncernbolag från 10,1 till 5,9. Över hela perioden, 2005–2020, har dock koncernbolag och icke koncernbolag växt ungefär lika mycket i

förädlingsvärde. Som tidigare nämnts har koncernbolag däremot växt mer när det kommer till antal anställda.

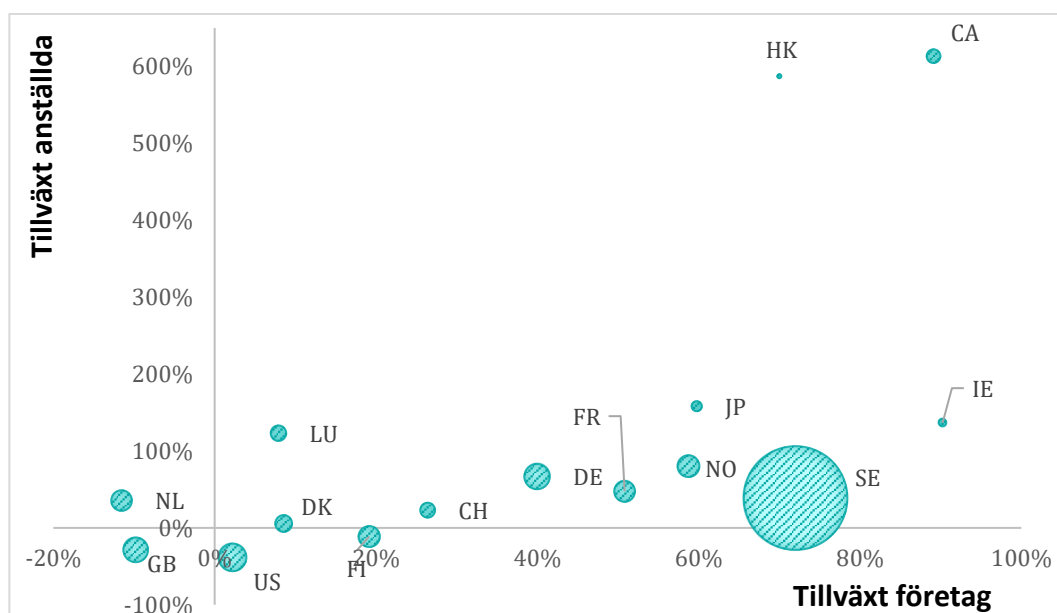

Figur 11. Företag som ej ingår i koncern, cirklarnas storlek representerar summan av förädlingsvärdet

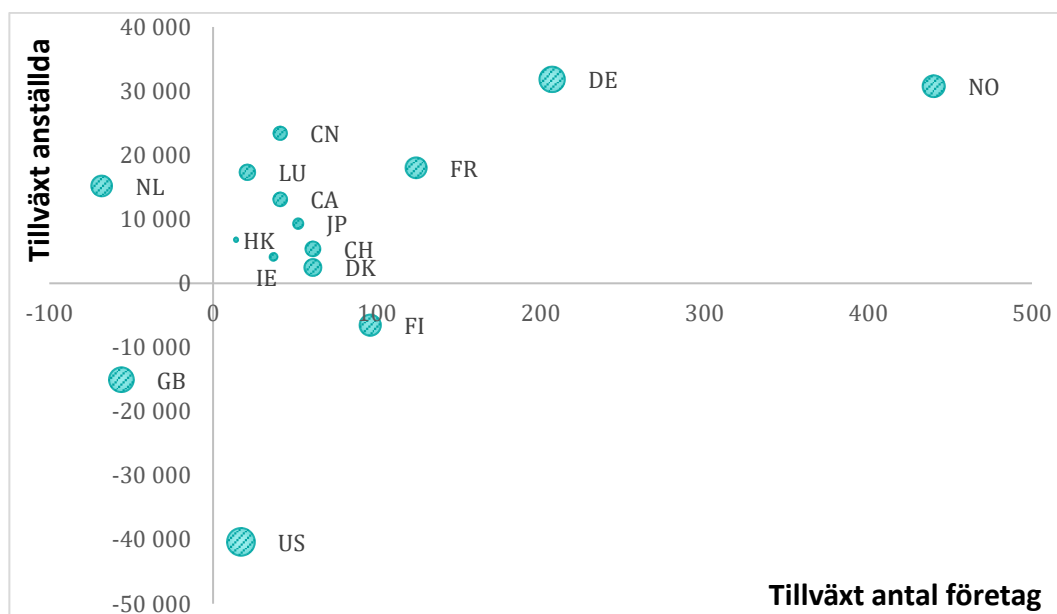
3.2.1 Utländska ägandet ökar inte mer än det svenska

En oro som ibland uttrycks är att svenska företag köps upp av utländska investerare som då får ett stort inflytande på svenskt näringsliv. Att det skett en förändring i andelen utlandsägda företag är dock inget vi ser i statistiken för koncerner. Antal företag och anställda har visserligen ökat i utlandsägda koncerner, men inte snabbare än i svenskägda koncerner. Under perioden 2005–2020 har anställda i svenskägda koncerner ökat med 39 procent medan utlandsägda koncerner ökat med 28 procent under samma period (se figur 12). I koncerner ägda från Finland, Storbritannien och USA har antalet anställda under perioden till och med minskat. Stora Enso, verksamma inom sågverk, pappersbruk och massabruk, är en stor koncern som ägs från Finland. Mellan 2005 och 2020 har pappers- och massaindustrin minskat i antal anställda vilket kan vara en del av förklaringen till att finskägda företagskoncerner visar ett minskat antal anställda under perioden.

I figur 13 kan vi se att anställda i koncerner ägda från USA har minskat med 40 343 personer under perioden 2005–2020. Den absolut största delen av minskningen beror på att Ford sålde Volvo år 2010 vilket resulterade i att nästan 20 000 anställda inte längre räknas till USA-ägda företagskoncerner. Även konkursen för SAAB Automobil år 2011, som påverkade nästan 5 000 anställda, bidrar till att anställda i USA-ägda koncerner minskat. Vidare har antalet anställda minskat som en effekt av coronapandemin. Ett par företag som blivit negativt påverkade av pandemin är Scandic Hotels och Manpower. Att anställda i företag ägda från Storbritannien minskat kan möjligtvis kopplas till utträdet ur EU 2020.

Figur 12. Procentuell utveckling från 2005 till 2020 (utom Kina), cirklarnas storlek är förädlingsvärde (se figur 1 i appendix för förkortning av landskoder)

Figur 13. Utveckling från 2005 till 2020 (utom Sverige), cirklarnas storlek representerar förädlingsvärde (se figur 1 i appendix för förkortning av landskoder)

Under perioden har anställda i koncerner ägda från Kina (CN) ökat från 61 anställda 2005 till 23 474 personer år 2020. Av dessa kommer nästan 20 000 från köpet av Volvo och ett par tusen till från Volvos tillväxt. Det betyder att nästan hela ökningen kommer från ett enda företag. Procentuellt är det en enorm ökning, men totalt sett ligger Kina på plats tio när det kommer till anställda i koncerner som ägs från andra länder. Tyskland som är det största ägarlandet har 79 513 anställda i koncerner i Sverige. Kina har alltså ökat mycket på grund av köpet av Volvo men kan knappast anses vara en dominerande aktör. År 2020 ägs 46 koncernbolag från Kina, så ägandet är koncentrerat till ett fåtal företag.

Två andra länder som haft stora procentuella ökningarna i form av antalet anställda i koncerner är Kanada (CA) och Hongkong (HK). För Hongkong är en bidragande orsak MTR som numera driver både tunnelbanan och pendeltågen i Stockholm. MTR

har under perioden växt så pass mycket att de numera är Stockholms tredje största privata arbetsgivare.¹¹ För Kanada är Bombardier en stor koncern eller var det fram till 2021. Numera ägs Bombardier av franska Alstom, vilka därmed blivit världens näst största tåg tillverkare.¹² Något som också kan ha haft en positiv effekt för Kanada är frihandelsavtalet CETA som slöts mellan EU och Kanada 2017.

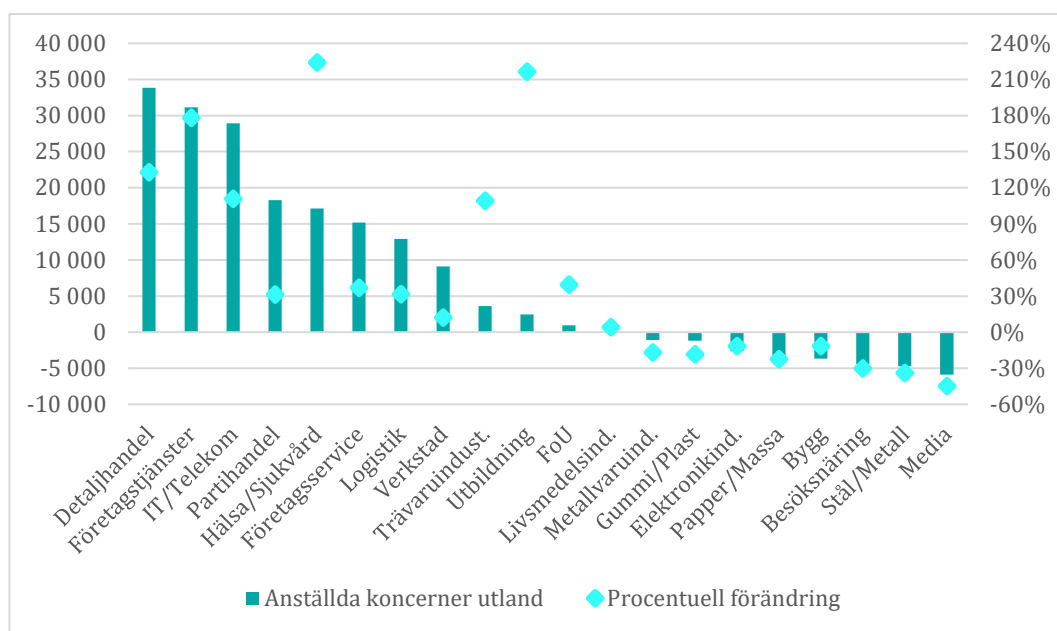
Tyskland och Norge är de länder där ökningen av anställda är störst till antalet. Tyskland är Sveriges näst största handelspartner 2021 efter Norge. Så att vi stärker banden till dessa länder är därför föga förvånande. Förutom tidigare nämnda tyska företag som Hornbach och Bauhaus har byggföretag som Goldbeck och Hochtief etablerat sig på den svenska marknaden. Några av alla de norska bolag som utvecklats starkt under perioden 2005–2020 är mobiloperatören Telenor, leverantören av matvaror Orkla och friluftskedjan XXL.

Figur 14 visar branschfördelningen för hur anställda i utlandsägda koncerner förändrats under perioden 2005–2020. Störst förändring är det i detaljhandeln där antalet anställda i utlandsägda koncerner mer än dubblerats, från 25 000 till 59 000. Jämfört med de 143 000 anställda i svenskägda koncernbolag i detaljhandeln är det fortfarande bara en mindre del som är utlandsägt. Det har dock blivit allt vanligare att stora internationella kedjor etablerar sig på den svenska marknaden. Några sådana är Lidl, Bauhaus, Hornbach och Mediamarkt som alla öppnat många butiker i Sverige. Den snabba utvecklingen gör att det är viktigt att följa utvecklingen även framöver. Även inom företagstjänster och IT/telekom har anställda ökat under perioden. Ett annat exempel är logistik där gamla svenska företag som ASG och Bilspedition förvärvats av internationella företag som DHL och Schenker. Det finns också branscher där anställda i utlandsägda koncerner har minskat. Media, stål- och metall- samt pappersindustrin har generellt krympt vilket även syns i utlandsägandet. Däremot har utlandsägandet även minskat med 12 procent i byggbranschen där anställda i svenskägda koncernbolag fördubblats under perioden 2005–2020. För att besvara den andra frågeställningen kan vi säga att svenskt näringsliv inte säljs till utlandet i någon större utsträckning, men inom specifika branscher ökar det utländska ägandet. Även om det är stora procentuella förändringar i vissa branscher ska man komma ihåg att det är från låga nivåer, totalt sett är fortfarande majoriteten anställda i svenskägda koncerner.

I figur 20 i appendix visas branschfördelningen för alla svenska och utländska koncerner. Störst andel utlandsägda koncerner finns inom branscherna verkstad, partihandel och detaljhandel. Inom hälsa och sjukvård är det fortfarande en större andel anställda i svenska koncerner även om anställda i utlandsägda koncerner ökar mycket procentuellt som vi ser i figur 14. En bidragande orsak är avregleringen av apotek där till exempel Kronans apotek blev finlandsägt och Apoteksgruppen numera ägs från Lettland.

¹¹ Se [mtrnordic hemsida](#)

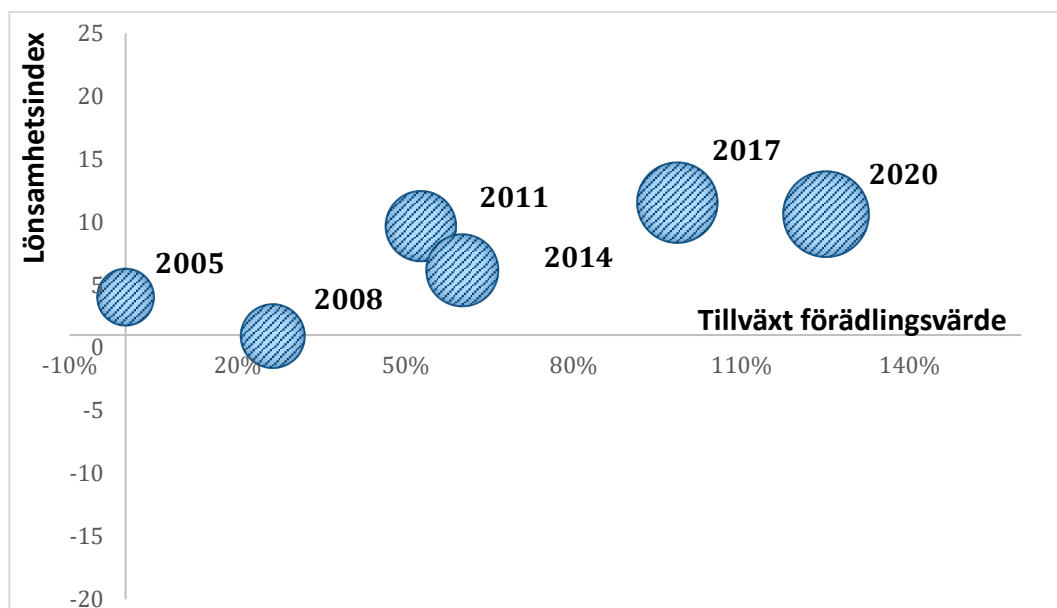
¹² [Alstoms köp av Bombardier klart](#)

Figur 14. Förändring i antal anställda under perioden 2005–2020 i utlandsägda koncerner

3.2.2 Små och medelstora koncerner

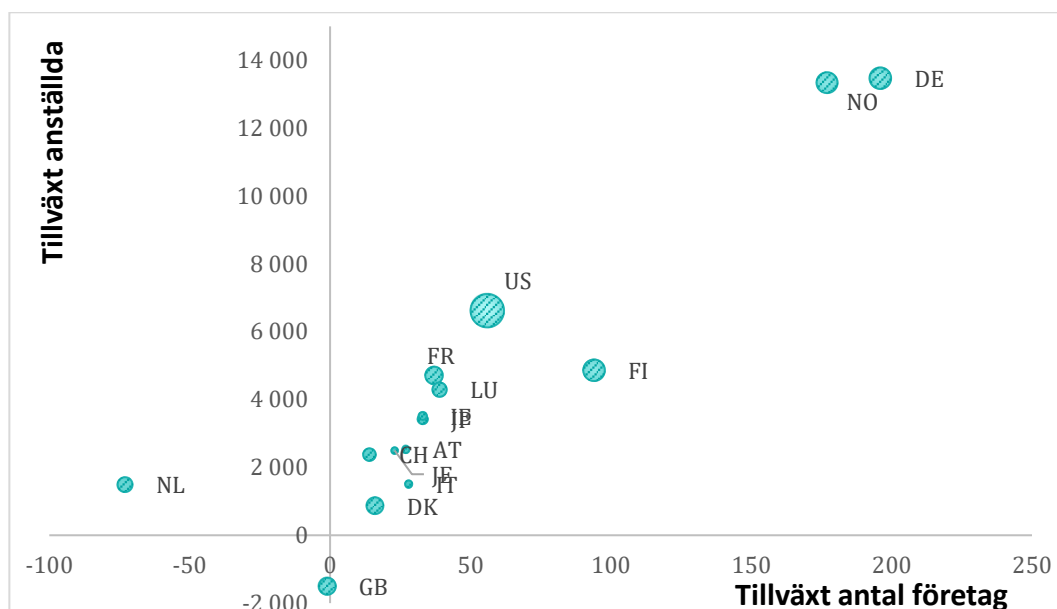
Små och medelstora koncerner är i denna studie definierade som koncerner med 10–999 anställda. Totalt sett finns det 35 034 privatägda små och medelstora koncerner med 1 036 421 anställda år 2020. Lönsamheten i små och medelstora koncerner har utvecklats positivt där lönsamhetsindex ökat från 4,0 år 2005 till 10,6 år 2020, se figur 15. Det kan jämföras med samtliga koncerner där lönsamhetsindex gått från 8,5 till 11,5 under samma period. Små och medelstora koncerner påverkas också tydligt av kriser vilket syns i den lägre lönsamheten både 2008 och 2014. Även om lönsamhetsindex år 2020 ligger något lägre jämfört med alla koncernbolag har förädlingsvärdet i små och medelstora koncerner ökat mer än för alla koncerner. I små och medelstora koncerner har förädlingsvärdet ökat med 125 procent medan det ökat med 78 procent i samtliga koncerner. För att besvara den tredje frågeställningen kan vi summera det som att små och medelstora koncerner började på en lägre nivå men har haft en större tillväxt i förädlingsvärde.

Figur 15. Små och medelstora koncerner förändring 2005–2020, cirklar representerar förädlingsvärde

I figur 16 kan vi se att koncerner ägda från Danmark, Norge och USA haft störst ökning i antal anställda i små och medelstora koncerner. Totalt sett har antal anställda i USA-ägda koncerner minskat så det kan ses som en övergång från stora företag till små och medelstora. Endast för Storbritannien har antalet anställda minskat i små och medelstora koncerner. Möjligtvis är detta en effekt av att Storbritannien lämnade EU vilket gjort situationen för små och medelstora företag mer osäker.

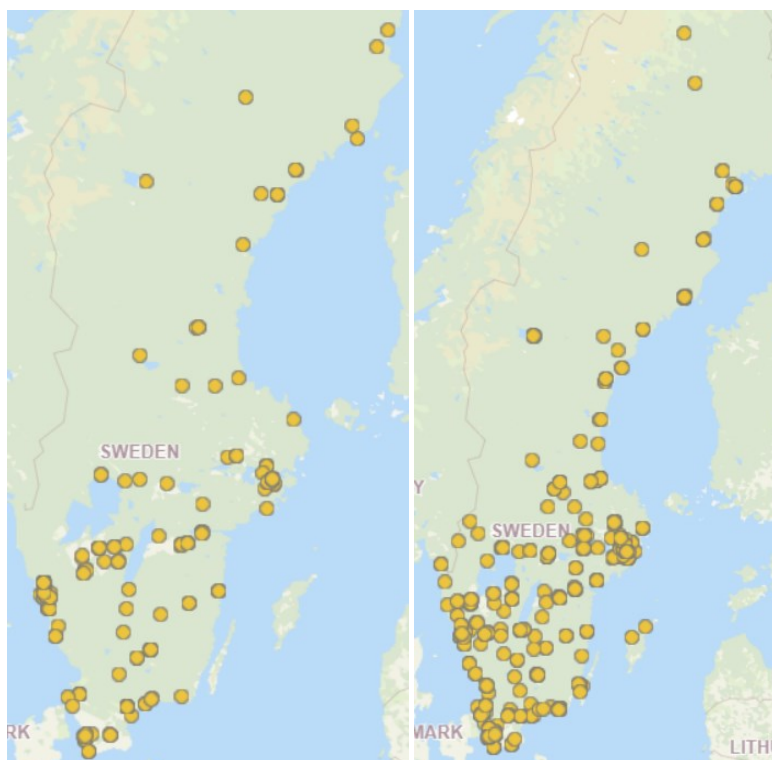
I genomsnitt har anställda i utlandsägda små och medelstora koncerner ökat med 38 procent under perioden 2005–2020. Samtidigt har anställda i svenskägda koncerner ökat med 52 procent under samma period. År 2020 är det 282 120 anställda i utlandsägda små och medelstora koncerner och 754 301 anställda i svenskägda. Totalt sett är alltså 72 procent av små och medelstora koncerner svenskägda, så det svenska ägandet är fortfarande starkt.

Figur 16. Tillväxt i små och medelstora koncerner 2005–2020 (utom Sverige, se figur 1 i appendix för förkortning till landskoder)

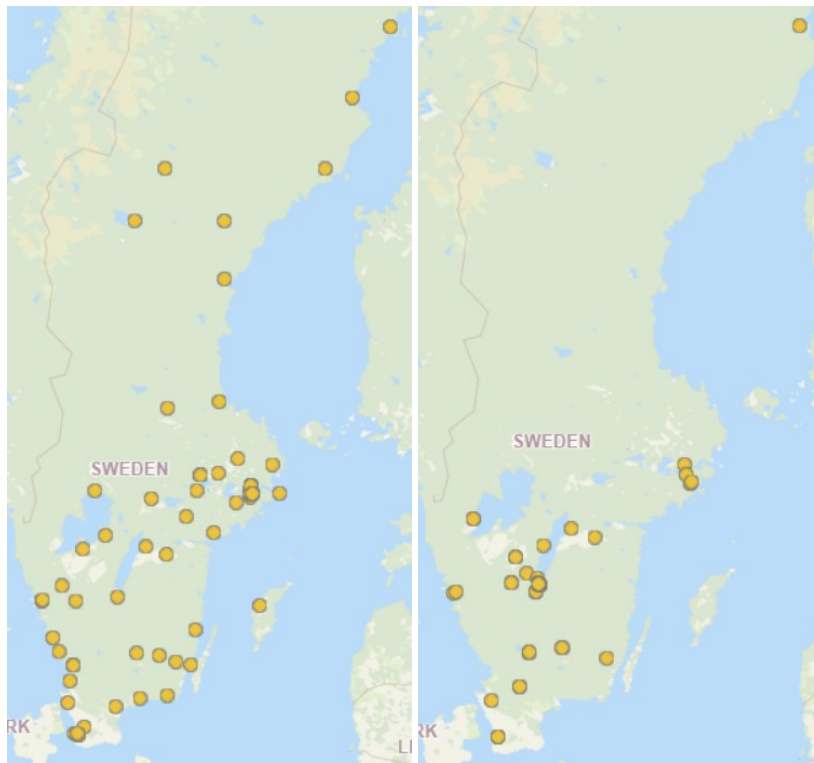
3.3 Koncerners spridning i Sverige

I ett urval av medelstora koncerner ser vi att det är en stor geografisk spridning över i princip hela Sverige (se figur 17 och 18). Den stora geografiska spridningen hos medelstora koncerner kan förefalla något överraskande. Privatägda koncerner kan antas starta lokalt för att så småningom spridas över landet när koncernen växer. Det vi ser är alltså att även relativt små koncerner med runt 1 000 anställda har en stor geografisk spridning. Trots att förutsättningarna för att driva företag skiljer sig åt mellan olika delar i landet är alltså flera familjeägda koncerner verksamma i stora delar av landet. Storskogen Group startades 2012 och verkar inom tjänster, handel och industri. På bara åtta år har Storskogen växt till 3 100 anställda år 2020. Mellby Gård grundades 1986 i samband med att Rune Andersson köpte en gård i Skåne. Företaget har därefter expanderat till annan verksamhet och samtidigt spridits till alla delar av landet. Rune Andersson driver fortfarande koncernen som år 2020 växt till ungefär 4 700 anställda. Mellby Gård är ett typexempel på att "mittelstand" även finns i Sverige och alltså är vanligare än vi hittills antagit.

Figur 17. Arbetsställen tillhörande koncernerna Storskogen Group AB (vänster) och Mellby Gård Holding AB (höger)

Två andra koncerner som kan klassas till "mittelstand" är RoosGruppen och Herenco Holding som ägs av familjer. I figur 18 kan vi se att båda dessa koncerner har spridits till stora delar av Sverige. RoosGruppen är ett familjeägt företag som startades i slutet av 1800-talet och fortfarande är verksamma inom måleribranschen samt elinstallationer. RoosGruppen har år 2020 ungefär 1 500 anställda. Herenco är verksam inom tillverkningsindustri och tryckeri med säte i Jönköping. Koncernens bolag är koncentrerade till södra delarna av Sverige med endast ett företag i norr. Stiftelsen som äger koncernen drivs av familjen Hamrin och grundades 1985, koncernen har idag cirka 1 100 anställda i Sverige.

Figur 18. Arbetsställen tillhörande RoosGruppen AB (vänster) och Herenco Holding AB (höger)

4 Slutsatser och diskussion

Det har länge påståtts att medelstora företag, tyska "mittelstand", inte finns i Sverige. Den allmänna uppfattningen är att Sverige har riktigt stora företag och riktigt små. Mellanskiktet finns inte. Just denna typ av påståenden föranleder att Tillväxtverket undersöker utvecklingen av koncerner i Sverige. Näringslivets struktur är viktig information för Tillväxtverkets arbete med stöd och att rekommendationer utformas med korrekt kunskapsunderlag.

Det finns idag (helt) nya möjligheter för företag och företagsgrupper att växa och fortsatt vara kontrollerade av en familj eller ett fåtal privatpersoner. Ersättning i form av personaloptioner och liknande har gjort att många blivit förmögna när företag växer. Den snabbt växande IT-sektorn i Sverige har bidragit till att bygga upp företag som ökat snabbt i värde och expanderat internationellt. Relativt unga personer har blivit förmögna och en del av dessa väljer att återinvestera i nya och gamla företag i Sverige. Svenskägda koncerner kontrollerar många bolag och det privata ägandet är stort. Finansmän som Carl Bennet, Rune Andersson, Melker Schörling och Lovisa Hamrin har byggt upp stora koncerner som tycks utvecklas väl. De familjeägda koncernerna har dessutom stor spridning över hela landet.

4.1 De flesta anställda i näringslivet arbetar i koncerner

Majoriteten av alla anställda i det privata näringslivet arbetar i koncerner i Sverige år 2020. Svenskägda koncerner står för 50 procent av alla anställda, utlandsägda koncerner för 24 procent och företag som ej ingår i koncerner för 26 procent. Svenskägda koncerner står alltså för hälften av alla anställda. Det finns också ett relativt stort ägande av traditionellt svenska företag som fortfarande ägs av svenskar men som är baserade utomlands, två exempel är Tetra Pak och IKEA.

4.2 Koncerner har haft en positiv utveckling i Sverige

Trots svårigheter i att följa koncerndata över tid kan frågeställningar som ställs i inledningen besvaras med hjälp av bearbetade koncerndata. Den första frågeställningen lyder *hur har koncerner utvecklats under perioden 2005–2020?* Generellt har både svenskägda och utlandsägda koncerner haft en positiv utveckling i förädlingsvärde, anställda och lönsamhet. Företag som ej ingår i en koncern har också haft en positiv utveckling där förädlingsvärdet ökat ungefär lika mycket som för koncerner. Däremot utvecklades antalet anställda svagare inom företag som inte tillhör koncerner samtidigt som lönsamheten utvecklades mer positivt. Det indikerar att företag som inte tillhör koncerner har blivit mer produktiva. Dock är koncernföretag fortfarande mer produktiva och det är långt kvar innan företag som inte ingår i koncerner kommer upp i samma nivå. En förklaring till den ökade effektiviteten är att företag som ej ingår i koncerner inte påverkats lika mycket av europeiska kriser under den studerade tidsperioden. Ytterligare en bidragande orsak är att hushållens disponibla inkomster har ökat stadigt sedan en lång tid tillbaka.¹³ Detta har bidragit till att lokala företag som inte ingår i koncerner fortsatt gått starkt på den inhemska marknaden.

¹³ [Hushållens inkomster](#)

4.3 Starkast utveckling i svenskägda koncerner

Den andra frågeställningen är *har det utländska ägandet ökat mer än det svenska?* Resultaten visar tydligt att det utländska ägandet inte har ökat mer än det svenska. Anställda i svenskägda koncerner har ökat med 39 procent medan anställda i utlandsägda koncerner ökat med 28 procent. Det utländska ägandet från Finland, Storbritannien och USA har till och med minskat under perioden 2005–2020. Även förädlingsvärdet har ökat mer i svenskägda koncerner. Under perioden 2005–2020 har förädlingsvärdet i svenskägda koncerner ökat med 88 procent medan det ökat med 62 procent i utlandsägda koncerner. De länder med flest anställda i koncerner verksamma i Sverige är Norge och Tyskland. Med andra ord finns ägandet ofta geografiskt nära. Dessa länder är också stora handelspartners för Sverige. Kina som ägarland har ökat och USA har minskat, försäljningen av Volvo Cars från Ford (USA) till Geely (Kina) är den dominerande förklarande faktorn.

4.4 Det utländska ägandet ökar i vissa branscher

Utlandsägandet har dock ökat mer i vissa branscher. Exempelvis inom detaljhandel, partihandel, företagstjänster och IT/telekom har utlandsägandet ökat. Företag som Lidl, Bauhaus, Hornbach och Mediamarkt har på senare år blivit stora i Sverige och tar allt större marknadsandelar inom detaljhandel. Även i transportnäringen har äldre varumärken såsom ASG och Bilspedition förvärvats av DHL och Schenker. Inom hälsa/sjukvård och utbildning har det skett stora procentuella ökning av anställda i utlandsägda koncerner, men från relativt låga nivåer. En bidragande orsak kan vara privatiseringen av apoteket och i viss mån friskolereformen från 1992, även om den skedde innan 2005. I andra branscher har det utländska ägandet minskat. Media har 45 procent färre anställda i utlandsägda koncerner och stål och metall har 34 procent färre anställda. Även besöksnäring, bygg och andra branscher inom industrin har färre anställda i utlandsägda koncerner år 2020 jämfört med 2005.

4.5 Starkast tillväxt i små och medelstora koncerner

Den tredje frågeställningen är *hur ser utvecklingen ut för små och medelstora koncernföretag?* Små och medelstora koncerner är i studien definierade till 10–999 anställda. År 2020 arbetar 53 procent av alla som är anställda i koncernföretag i små och medelstora koncernföretag. Tillväxten i förädlingsvärde är stark, små och medelstora koncerner har ökat med 125 procent jämfört med 78 procent i alla storleksklasser under perioden 2005–2020. Antalet anställda har växt med 52 procent i små och medelstora koncerner jämfört med 35 procent i alla koncerner. Lönsamheten i små och medelstora koncerner har också utvecklats positivt men ligger fortfarande på en något lägre nivå jämfört med alla koncerner. Dock hade små och medelstora koncerner en lägre lönsamhet 2005 och 2008 vilket betyder att lönsamheten ökat i snabbare takt.

4.6 "Mittelstand" utgör en stor del av svenskt näringsliv

Den sista frågeställningen är *Finns det en svensk motsvarighet av medelstora koncernföretag till tyska "mittelstand"?* Resultaten visar att 33 procent av alla anställda arbetar i koncerner med 1 000–9 999 anställda. Tittar vi närmare på enskilda koncerner ser vi att flera av dessa är familjeägda och svenska, exempelvis Mellby Gård, Herenco och RoosGruppen. "Mittelstand" finns därmed även i Sverige och utgör en stor del av det privata näringslivet. Ungefär 365 000 är anställda i

svenskägda medelstora koncerner. Det motsvarar 28 procent av anställda i svenskägda koncerner och ungefär 14 procent av totalt antal anställda i det privata näringslivet. Medelstora koncerner har utvecklats positivt under perioden 2005–2020 där antalet anställda växt med 28 procent och antal företag har växt med 38 procent.

4.7 Utlandsägandet minskar i stark byggbransch

Utöver dessa frågeställningar har det även dykt upp annan intressant information. Verkstadsbranschen och partihandeln är dominerad av koncernbolag. Även svensk basindustri består till stor del av koncernbolag. Bland anställda i företag som ej ingår i koncerner är ungefär 20 procent anställda inom byggbranschen. Det utländska ägandet ser ut att koncentreras till vissa branscher. Detaljhandel, företagstjänster och IT/telekom är branscherna där anställda i utländskt ägda företag ökat mest under perioden 2005–2020. Motsatt finns det också branscher där det utländska ägandet minskat. Media, besöksnäring, bygg och diverse branscher inom tillverkningsindustrin har färre anställda i utlandsägda koncernbolag. När det gäller byggbranschen är det lite märkligt att utlandsägandet minskat eftersom byggbranschen gått starkt i Sverige under perioden. Anställda i svenskägda koncerner i byggbranschen har ökat med 110 procent. Låga räntor och stora behov av nya bostäder i storstadsregioner har bidragit till den gynnsamma utvecklingen i byggbranschen.

4.8 Fördjupad kunskap om vad som påverkar utvecklingen behövs

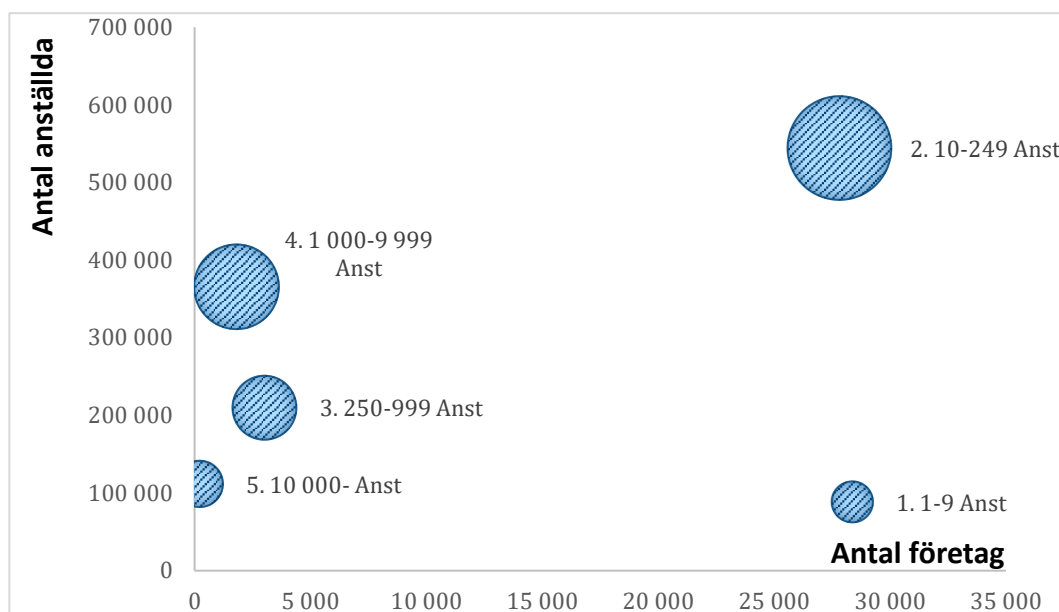
Tillväxtverkets vision är ett Sverige med fler företag som vill, kan och vågar. Det innebär bland annat att vi eftersträvar att ge företag det stöd som krävs för att de växa och utvecklas. I denna rapport framgår det att företag som inte ingår i koncerner växer långsammare i antal anställda. Produktiviteten har visserligen ökat snabbare i företag som inte ingår i koncerner men det är fortfarande långt kvar innan de är lika produktiva som koncerner. Produktivitetsskillnaden bör undersökas närmare och potentiellt finns det utrymme för Tillväxtverket att arbeta med frågor kopplade till produktiviteten i företag som inte ingår i koncerner. Skillnaden mellan koncerner och andra företag bör undersökas närmare för att identifiera varför utvecklingen skiljer sig åt innan arbetet kan påbörjas.

Förutom vad som utmärker koncerner kan vidare studier med fördel fördjupa sig på branschskillnader och utveckling av det utländska ägandet. USA fokuserar mycket på techsektorn men hur fördelningen och utvecklingen ser ut för övriga länder är i stort okänt. Den regionala fördelningen av koncernbolag är intressant men däremot svårare att undersöka. Det går dels att undersöka huruvida antalet koncerner skiljer sig regionalt, dels om det utländska ägandet skiljer sig mellan olika regioner. Slutligen finns det ett fortsatt behov av att följa utvecklingen för koncerner i Sverige. Inte minst utlandsägandet inom specifika branscher.

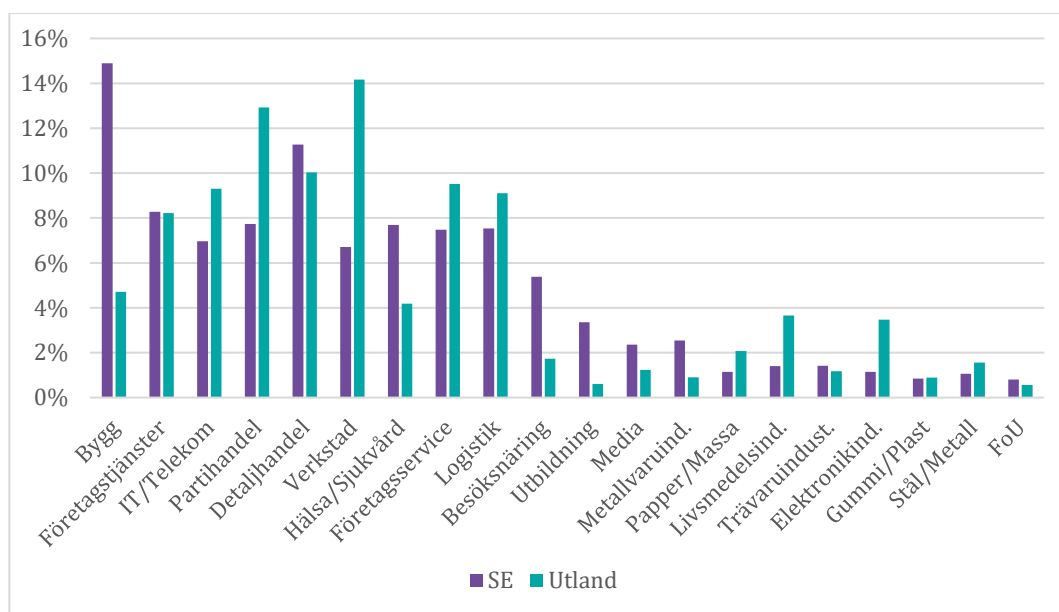
5 Referenser

1. DnB [Information om Simplermetoden](https://www.dnb.com/sv-se/produkter-och-tjanster/simpler-naringslivsanalys/)
<https://www.dnb.com/sv-se/produkter-och-tjanster/simpler-naringslivsanalys/>
[2022-10-11]
2. Ekonomifakta [Hushållens inkomster](https://www.ekonomifakta.se/fakta/ekonomi/hushallens-ekonomi/hushallens-inkomster/)
<https://www.ekonomifakta.se/fakta/ekonomi/hushallens-ekonomi/hushallens-inkomster/> [2022-10-11]
3. Jarnvagar.nu [Alstoms köp av Bombardier klart](https://jarnvagar.nu/alstoms-kop-av-bombardier-klart/)
<https://jarnvagar.nu/alstoms-kop-av-bombardier-klart/> [2022-10-11]
4. Jönköpings Universitet [Sverige behöver färre småföretag](https://ju.se/portal/vertikals/blogs/mattias-nordqvist/bloggposter/2014-06-04-sverige-behover-farre-smaforetag.html)
<https://ju.se/portal/vertikals/blogs/mattias-nordqvist/bloggposter/2014-06-04-sverige-behover-farre-smaforetag.html> [2022-11-16]
5. Keolis [Keolis hemsida](https://www.keolis.se/om-keolis.html)
<https://www.keolis.se/om-keolis.html> [2022-10-11]
6. Magnus Henriksson [Skatter och sysselsättning Slutreplik till Anita Nyberg](https://journals.lub.lu.se/aoa/article/view/24424)
<https://journals.lub.lu.se/aoa/article/view/24424> [2022-11-16]
7. MTR Nordic [mtrnordic hemsida](https://www.mtrnordic.se/om-oss/nyheter/mtr-ar-tredje-storsta-privata-arbetsgivaren-i-stockholm/)
<https://www.mtrnordic.se/om-oss/nyheter/mtr-ar-tredje-storsta-privata-arbetsgivaren-i-stockholm/> [2022-10-11]
8. Statistiska Centralbyrån [SCB:s statistik över export](https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/handel-med-varor-och-tjanster/utrikeshandel/utrikeshandel-med-varor/pong/tabell-och-diagram/export-till-vara-30-storsta-handelspartner/)
<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/handel-med-varor-och-tjanster/utrikeshandel/utrikeshandel-med-varor/pong/tabell-och-diagram/export-till-vara-30-storsta-handelspartner/> [2022-10-11]
9. Svensk Kooperation [Hållbar ägararkitektur för Sverige](https://svenskkoooperation.se/hallbar-agararkitektur-sverige/)
<https://svenskkoooperation.se/hallbar-agararkitektur-sverige/> [2022-11-16]
10. Tillväxtanalys [Utländska företag 2020 - Tillväxtanalys](https://www.tillvaxtanalys.se/publikationer/statistik/statistikserien/2022-06-15-utlandska-foretag-2020.html)
<https://www.tillvaxtanalys.se/publikationer/statistik/statistikserien/2022-06-15-utlandska-foretag-2020.html> [2022-10-11]
11. Tillväxtanalys (2020) [Svenska koncerner med dotterbolag i utlandet 2020](https://www.tillvaxtanalys.se/publikationer/statistik/statistikserien/2022-07-07-svenska-koncerner-med-dotterbolag-i-utlandet-2020.html)
<https://www.tillvaxtanalys.se/publikationer/statistik/statistikserien/2022-07-07-svenska-koncerner-med-dotterbolag-i-utlandet-2020.html> [2022-10-11]

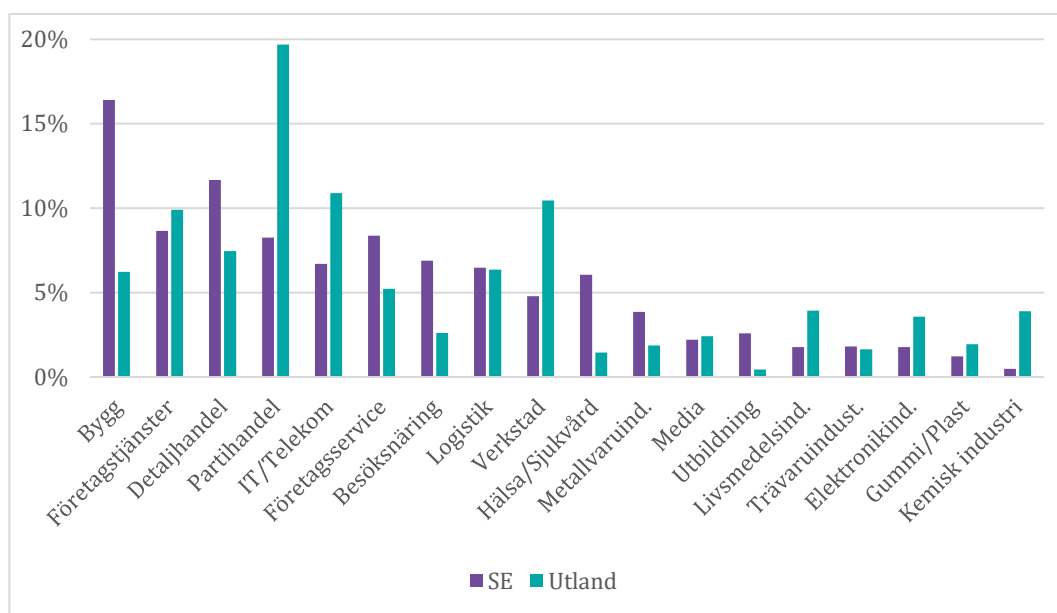
6 Appendix – tabellbilaga

Figur 19. Anställda i svenskägda koncernbolag i Sverige år 2020, cirklar är storleksklassens relativa andel

Figur 20. Andel anställda per bransch i koncerner i svenskägda respektive utlandsägda koncerner

Figur 21. Andel anställda per bransch i små och medelstora koncerner (10–999 anställda) i svenskägda respektive utlandsägda koncerner

Tabell 1. Förkortningar av landskoder

Förkortning	Land
DE	Tyskland
NO	Norge
US	Amerikas förenta stater
NL	Nederländerna
FR	Frankrike
FI	Finland
DK	Danmark
GB	Storbritannien
LU	Luxemburg
CH	Schweiz
CN	Kina
CA	Kanada
JP	Japan
HK	Hongkong
IE	Irland

IT	Italien
AT	Österreich
JE	Jersey

Du kan ladda ned Tillväxtverkets publikationer på tillvaxtverket.se.

© Tillväxtverket

Stockholm, Januari 2023

Digital: ISBN 978-91-89730-22-9

Rapport 0434

Har du frågor om den här publikationen, kontakta:

Tor Desax

Telefon, växel 08-681 91 00